

## Zaštita prirode

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|
| <b>Zakonski osnov</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Zakon o zaštiti prirode ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010, 91/2010, 14/2016 i 95/2018 )<br>Zakon o planiranju i izgradnji ("Sl. glasnik RS", br. 72/2009, 81/2009, 64/2010, 24/2011, 121/2012, 42/2013, 50/2013, 98/2013, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 i 9/2020)<br>Zakon o inspekcijском nadzoru ("Sl. glasnik RS", br. 36/2015, 44/2018 i 95/2018)<br>Zakon o prostornom planu Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 88/10)<br>Uredba o ekološkoj mreži ("Sl. glasnik RS", br. 102/2010.)<br>Uputstvo za izradu programskog budžeta Ministarstva finansija (ažurirano u novembru 2019.)<br>Uredba o lokacijskim uslovima ("Sl. glasnik RS", br. 35/2015, 114/2015 i 117/2017)<br>Pravilnik o postupku sprovođenja objedinjene procedure elektronskim putem ("Sl. glasnik RS", br. 68/2019) |                                                                        |
| <b>Naziv opštine/grada:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Svrljig                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                        |
| <b>Naziv organizacije koja je prikupljala podatke:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Ekološki centar "Stanište"                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                        |
| <b>Indikator 1.3.</b><br>U posmatranoj JLS upravljači zaštićenog područja III kategorije usvojili su planove upravljanja zaštićenim područjem koji obavezno sadrže:<br>- saglasnost nadležnog organa za zaštitu životne sredine JLS;<br>- uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode;<br>- saglasnost nadležnog ministarstva ili organa autonomne pokrajine ako zaštićeno područje obuhvata zemljište i druge nepokretnosti u svojini Republike Srbije, odnosno autonomne pokrajine i dobra od opšteg interesa. | <b>OCENA</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <b>Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene</b>          |
| NEPRIHVATLJIVO - planovi upravljanja zaštićenim područjem ne postoje ili ne sadrže potrebne saglasnosti, uslove i mišljenja organa i organizacija                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Plan upravljanja Spomenikom prirode Pećinski sistem Jezava ne postoji. |
| ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - planovi su usvojeni sa zakašnjenjem do više od 1 godine                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                        |
| U SKLADU SA ZAKONOM - planovi su usvojeni u zakonskom roku, sadrže saglasnost, uslove i mišljenja organa i organizacija                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                        |
| IZNAD STANDARDA - U posmatranoj JLS svi planovi su usvojeni u skladu sa zakonom, javno su dostupni i objavljeni na zvaničnom veb sajtu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                        |
| <b>Indikator 1.4.</b><br>Planovi iz indikatora 1.3. se ostvaruju godišnjim programima upravljanja koji imaju saglasnost nadležnog organa JLS i dostavljeni su nadležnom organu do 15. novembra tekuće godine za narednu godinu. Upravljač zaštićenog područja dostavio je izveštaj o ostvarivanju godišnjeg programa za prethodnu godinu do 15. decembra tekuće godine.                                                                                                                                                                                                  | <b>OCENA</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <b>Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene</b>          |
| NEPRIHVATLJIVO - Za planove upravljanja zaštićenim područjem nisu izrađeni godišnji programi u periodu 2020-2022 i nadležni inspekcijски organi ne sprovode nadzor                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Godišnji programi nisu izrađeni                                        |
| ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - postoje godišnji programi ali nisu izrađeni blagovremeno i inspekcijски nadzor se ne sprovodi nad svim upravljačima; nisu dostavljeni svi izveštaji o ostvarivanju godišnjeg programa                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                        |
| U SKLADU SA ZAKONOM - godišnji programi su izrađeni blagovremeno u periodu 2020-2022 i inspekcijски nadzor se sprovodi nad svim upravljačima; izveštaji o ostvarivanju godišnjeg programa se dostavljaju na vreme ili sa malim zakašnjenjem (ne duže od 3 meseca)                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                        |
| IZNAD STANDARDA - Godišnji programi su izrađeni blagovremeno u period 2020-2022 i inspekcijски nadzor se sprovodi nad svim upravljačima; svi izveštaji o ostvarivanju godišnjeg programa su dostavljeni blagovremeno; godišnji programi i izveštaji su javno dostupni na veb sajtu JLS ili upravljača zaštićenog područja                                                                                                                                                                                                                                                | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                        |
| <b>Indikator 1.5.</b><br>% povećanja površine zaštićenih područja u JLS (ZP III kategorije u nadležnosti JLS) u odnosu na ciljeve utvrđene planskim dokumentima JLS.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>OCENA</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <b>Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene</b>          |
| NEPRIHVATLJIVO - JLS uopšte nije predvidela proširenje zaštićenih područja; ostvarenost ciljeva je manja od 50%                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | JLS ne predviđa povećanje površine pod zaštitom                        |
| ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - ostvarenost je 50 – 80% zadatih ciljeva                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                        |
| U SKLADU SA ZAKONOM - ostvarenost cilja je 80 - 100% u predviđenim rokovima                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                        |
| IZNAD STANDARDA - % povećanja zaštićenih područja je veći od zadatih ciljeva                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                        |
| <b>Indikator 2.1.</b><br>U postupku izrade prostornih i urbanističkih planova (od uticaja na prirodu) nadležni organ JLS je pribavio:<br>- uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode;<br>- mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>OCENA</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <b>Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene</b>          |
| NEPRIHVATLJIVO - nadležni organ JLS nije pribavio uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode za prostorni plan JLS i planove detaljne regulacije/urbanističke projekte (od uticaja na prirodu); prostorni plan, planovi detaljne regulacije i/ili urbanistički projekti nisu usklađeni sa planovima područja posebne namene i/ili planom upravljanja zaštićenim područjima; ograničenja propisana aktom o zaštiti nisu preneti u prostorni i/ili urbanistički plan.                                             | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                        |
| ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - nadležni organ JLS je pribavio uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode za prostorni plan JLS i planove detaljne regulacije/urbanističke projekte (od uticaja na prirodu) ali su uslovi istekli i/ili planovi nisu izrađeni u skladu sa izdatim uslovima; prostorni plan, planovi detaljne regulacije i/ili urbanistički projekti su delimično usklađeni sa planovima područja posebne namene i/ili planom upravljanja zaštićenim područjima.                                      | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                        |
| U SKLADU SA ZAKONOM - nadležni organ JLS je pribavio uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode za prostorni plan JLS, planove detaljne regulacije i urbanističke projekte (od uticaja na prirodu) uslovi su važeći i plan je izrađen u skladu sa izdatim uslovima; prostorni plan, planovi detaljne regulacije i/ili urbanistički projekti su usklađeni sa planovima područja posebne namene i/ili planom upravljanja zaštićenim područjima.                                                                   | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                        |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |       |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| IZNAD STANDARDA - nadležni organ JLS je pribavio uslove nadležnog zavoda za zaštitu prirode i mišljenje zavoda o ispunjenosti uslova zaštite prirode za prostorni plan JLS, planove detaljne regulacije i urbanističke projekte (od uticaja na prirodu) uslovi su važeći i plan je izrađen u skladu sa izdatim uslovima. Planovi su ažurirani u skladu sa novim saznanjima i podacima o stanju prirode i zaštićenih područja; prostorni plan, planovi detaljne regulacije i/ili urbanistički projekti se redovno ažuriraju u skladu sa izmenama planova područja posebne namene i/ili programa upravljanja zaštićenim područjima, kao i sa novim planovima i programima.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 3     |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Indikator 2.2.</b><br><b>Važeći prostorni plan JLS:</b><br>- sadrži podatke o zaštićenim prirodnim dobrima (zaštićena područja, zaštićene divlje vrste i pokretna zaštićena prirodna dokumenta) i evidentiranim prirodnim dobrima (područja, vrste i pokretna prirodna dokumenta od značaja za zaštitu, za koja nije pokrenut ili sproveden postupak zaštite);<br>- sadrži podatke o ekološki značajnim područjima Evropske unije NATURA 2000 (posebna područja za očuvanje staništa i vrsta i područja posebne zaštite za očuvanje staništa određenih vrsta ptica, u skladu sa propisima Evropske unije o zaštiti staništa i zaštiti ptica) koji su navedeni u Uredbi o ekološkoj mreži ("Sl. glasnik RS", br. 102/2010.)<br>- sadrži podatke o (pokretnim i nepokretnim) objektima geonasleđa;<br>- sadrži mere i aktivnosti 0 planirane zaštite, uređenja, korišćenja i razvoja prirodnih dobara, životne sredine, objekata geonasleđa, zaštite biodiverziteta i geodiverziteta;<br>- sadrži pravila uređenja i građenja na zaštićenim prirodnim područjima, područjima ekološke mreže i koridorima i područjima sa geonasleđem.<br>- Prostorni plan JLS je ažuriran (kroz izmene i dopune) sa aktuelnim stanjem zaštićenih područja koja su proglašena nakon stupanja na snagu prostornog plana | OCENA | Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene                                                                                                                                                                                                        |
| NEPRIHVATLJIVO - u prostornom planu JLS izostaju podaci o zaštićenim prirodnim dobrima ili su podaci netačni, nepotpuni ili zastareli; plan ne sadrži pravila uređenja i građenja na zaštićenim prirodnim područjima;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 0     |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - važeći prostorni plan sadrži podatke o zaštićenim prirodnim dobrima, mere i aktivnosti planirane zaštite ali plan nije ažuriran; postoje manji propusti prilikom utvrđivanja podataka o zaštićenim dobrima;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 1     |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| U SKLADU SA ZAKONOM - prostorni plan JLS je ažuriran i sadrži podatke o zaštićenim prirodnim dobrima proglašenim nakon usvajanja plana;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 2     |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| IZNAD STANDARDA - prostorni plan je ažuriran, sadrži sve neophodne mere i aktivnosti planirane zaštite, uređenja, korišćenja i razvoja prirodnih dobara, životne sredine, objekata geonasleđa, zaštite biodiverziteta i geodiverziteta; sadrži pravila uređenja i građenja na zaštićenim prirodnim područjima, područjima ekološke mreže i koridorima i područjima sa geonasleđem.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 3     | Prostorni plan sadrži neophodne mere i planirane aktivnosti zaštite, korišćenja i unapređenja prirode, biodiverziteta i objekata geonasleđa, ažuriran je, sadrži pravila uređenja i građenja u zaštićenim područjima, područjima ekološke mreže i koridorima. |
| <b>Indikator 3.1.b</b><br><b>O izradi planova upravljanja zaštićenih područja obavestena je javnost i sprovedena javna rasprava</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | OCENA | Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene                                                                                                                                                                                                        |
| NEPRIHVATLJIVO - više od 50% planova usvojeno je bez javne rasprave;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 0     | Iako je u upitniku odgovoreno da je ispunjenost ovog indikatora iznad standarda, proverom na sajtu opštine nije pronađen nikakav dokument o održanim javnim raspravama u vezi zaštićenih područja prirode (poziv, izveštaj, javni uvid).                      |
| ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - između 50 – 80% planova je usvojeno uz organizovanu javnu raspravu;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 1     |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| U SKLADU SA ZAKONOM - o izradi planova redovno je obavestavana javnost i sprovedena je javna rasprava u više od 80% slučajeva;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 2     |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| IZNAD STANDARDA - javnost je redovno učestvovala u izradi planova kroz organizovane javne rasprave; postoje objavljeni izveštaji o učešću javnosti ili su izveštaji dostupni na zahtev za pristup informacijama od javnog značaja.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 3     |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Indikator 3.2.</b><br><b>Upravljač zaštićenog područja je uključen u postupak izdavanja lokacijskih uslova, građevinske dozvole i izradu planova i programa koji imaju uticaj na zaštićeno područje, a koji su donošeni u prethodne tri godine (2020-2022)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | OCENA | Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene                                                                                                                                                                                                        |
| NEPRIHVATLJIVO - upravljač nije obavestjen o izradi planova i programa i/ili izdavanju lokacijskih uslova/grad. dozvole u više od 50% slučajeva                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 0     |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - upravljač nije obavestjen o izradi planova i programa i/ili izdavanju lokacijskih uslova/grad. dozvole u manje od 50% slučajeva                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 1     |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| U SKLADU SA ZAKONOM - upravljač je obavestjen o izradi planova i programa i/ili izdavanju lokacijskih uslova/grad. dozvole u više od 80% slučajeva                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 2     |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| IZNAD STANDARDA - upravljač redovno učestvuje u izradi planova i programa i/ili izdavanju lokacijskih uslova/grad. Dozvola                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 3     |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Indikator 4.1.</b><br><b>U budžetu JLS za 2018, 2019 i 2020. godinu izdvojena su sredstva za programsku aktivnost 0003 zaštita prirode i sredstva za izradu planiranih studija zaštite i sredstva su potrošena u skladu sa namenom</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | OCENA | Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene                                                                                                                                                                                                        |
| NEPRIHVATLJIVO - sredstva za programsku aktivnost 0003 zaštita prirode uopšte nisu izdvojena u poslednje tri godine; sredstva su potrošena za druge namene; uopšte nisu izrađene planirane studije zaštite.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 0     | Sredstva nisu ni planirana, ni trošena za navedenu namenu.                                                                                                                                                                                                    |
| ISPOD ZAKONSKOG MINIMUMA - rebalansom budžeta sredstva za zaštitu prirode su značajno smanjena; više od 50% sredstava za zaštitu prirode su potrošena za druge namene; više od 50% studija zaštite nije izrađeno.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 1     |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| U SKLADU SA ZAKONOM - sredstva za zaštitu prirode su predviđena u skladu sa strategijama i planovima zaštite životne sredine; više od 80% sredstava je namenski potrošeno; izrađeno je više od 50% planiranih studija zaštite.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 2     |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| IZNAD STANDARDA - JLS kontinuirano (2020-2022.) povećava iznos sredstava namenjenih za zaštitu prirode; sva sredstva se namenski troše; u budžetu su izdvojena sredstva za zaštitu prirode u skladu sa strategijama i planovima zaštite životne sredine                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 3     |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |       |                                                                                                                                                                                                                                                               |

Izrada ovog dokumenta omogućena je uz podršku američkog naroda putem Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID). Sadržaj dokumenta je isključivo odgovornost autora i ne predstavlja nužno stavove USAID-a, Vlade SAD ili ostalih partnera na projektu.

Dokument je nastao u okviru projekta „Zajedno za životnu sredinu“, koji podržava Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID), a sprovodi Beogradska otvorena škola (BOŠ) u saradnji sa Mladim istraživačima Srbije, Međunarodnom unijom za zaštitu prirode (IUCN), udruženjem ENECA, međunarodnom organizacijom The Nature Conservancy (TNC) i Američkom privrednom komorom u Srbiji (AmCham).